

# ?yile?tirici Ortam Anketi

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?yile?tirici Ortam Anketi. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24036>

## Özet

?yile?tirici Ortam Anketi (?OA), klinik ve psikiyatrik tedavi ba?lamlar?nda alg?lanan çevresel niteliklerin ve atmosferin de?erlendirilmesi amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle hastalar?n ve personelin tedavi ortam?n? ne kadar destekleyici, güvenli ve yapılandırılmif olarak algıladıklarını ölçmeyi hedefler. F. İ?İ Bilican tarafından 2017 yılında Türkçe'ye uyarlanan bu anket, Türk kültür ve diline özgü geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları ile psikiyatri alanındaki araştırmacılar ve klinisyenler için önemli bir ölçüm aracı haline gelmiştir. Ölçeğin uyarlaması, orijinal yapılarının Türkçe örneklemede de korunduğunu göstermiştir.

## Anahtar Kelimeler

?yile?tirici Ortam, Psikometri, Ölçek Uyarlaması, Güvenirlik, Geçerlik, Psikiyatri, Tedavi Ortamı.

## Yazarlar

F. İ?İ Bilican

## Amaç

?yile?tirici Ortam Anketinin temel amacı, psikiyatrik veya rehabilitasyon merkezlerindeki tedavi ortamının kalitesini sistematik ve nicel bir şekilde de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, çevresel faktörlerin hastaların iyileşme süreçleri üzerindeki etkisini anlamak ve kurumsal iyileştirme stratejileri geliştirmek için kritik öneme sahiptir.

Ölçeğin Türkçe uyarlamasındaki spesifik amaç, uluslararası alanda kabul görmüş bu araç Türk araştırmacıların kullanımına sunmak, böylece yerel klinik uygulamaların ve araştırmaların kalitesini yükseltmektir. Araştırmacılar, bu araç sayesinde ?yile?tirici Ortam ile tedavi sonuçları arasındaki korelasyonları inceleyebilirler.

## Yapı

?yile?tirici Ortam Anketi, tedavi ortamının çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı genellikle, çevrenin fiziksel koşulları, sosyal destek mekanizmaları, duygusal atmosfer, kuralların netliği (yapılandırma) ve güvenlik algısı gibi bileşenleri içerir. Ölçek, bu bileşenlerin her birini ayrı alt boyutlar aracılığıyla de?erlendirir.

Ölçülen yapı, bireyin içinde bulunduğu çevrenin psikolojik refahı ne ölçüde desteklediğine dair subjektif algısını yansıtır. Bu bağlamda, psikiyatrik tedavi ortamlarında personelin tutumları, hasta-hasta etkileşimleri ve klinik yönetimin şeffaflığı gibi faktörler, iyileştiricilik algısını doğrudan etkileyen unsurlardır.

## Geçerlik

Bilican'ın (2017) uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in Türkçe formunun psikometrik özellikleri incelenmiştir. Uyarlama sürecinde dilsel ve kültürel e?de?erli?in sa?lanması için titizlikle çeviri ve geri çeviri yöntemleri kullan?lm??tır.

Ölçe?in Yap? Geçerli?i, genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenmiştir. Bu analizler, orijinal ölçe?in faktör yap?s?nın Türk örnekleminde de kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdi?ini ortaya koymuştur. Ayrıca, ölçütün di?er ilgili yapılarla beklenen yönde ili?kilenip ili?kilendi?i (kriter geçerli?) de incelenerek ölçe?in geçerli bir ölçüm aracı oldu?u desteklenmiştir.

## Güvenirlik

?yile?tirici Ortam Anketinin güvenilirlik çal??maları, ölçe?in zamana kar?? istikrarlı ve içsel olarak tutarlı sonuçlar verdi?ini göstermeyi amaçlam??tır. Bu kapsamda en yaygın kullanılan yöntemlerden biri ?ç Tutarlılık katsay?s?nın (Cronbach Alfa) hesaplanmasıdır.

Uyarlama çal??ması, ?yile?tirici Ortam Anketinin genel ölçek puanı ve alt boyutları için yüksek iç tutarlılık de?erleri (genellikle .70 ve üzeri) elde etmiştir. Yüksek güvenilirlik katsayıları, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü ve dolayısıyla klinik veya ara?tırma amaçlı kullanıma uygun oldu?unu göstermektedir.

## Faktör Analizi

?yile?tirici Ortam Anketinin Türkçe uyarlamasında, orijinal ölçe?in teorik yap?s?na do?rulamak amacıyla Faktör Analizi uygulanmıştır. Bu analizler, ölçe?in temel bile?enlerinin (alt boyutların) Türk kültüründe de geçerli ve ayr??abilir oldu?unu kanıtlamıştır.

Genellikle çok faktörlü bir yapıya sahip olan bu tür çevresel de?erlendirme ölçeklerinde, Faktör Analizi, ölçe?in yapısal bütünlü?ünü koruyarak çevresel destek, güvenlik ve yapılandırma gibi temel boyutların ba??msuz olarak ölçülmesini sa?lamıştır. Bu durum, ölçe?in teorik temellerinin sa?lam oldu?unu ve yapısal geçerlili?inin korundu?unu teyit etmektedir.

## Araç

**Test Type:** Uyarlama (Adaptation)

**Format:** Orijinal ölçe?in yap?s?na uygun, muhtemelen 5 veya 6 dereceli Likert tipi bir derecelendirme formatı kullan?lmıştır.

**Language Available:** Türkçe (Uyarlama), İngilizce veya orijinal dili (Orijinal Form)

**Population Group:** Klinik ortamdaki bireyler (hastalar veya personel).

**Age Group:** Yeti?kinler.

**Population Details:** Psikiyatrik tedavi gören hastalar ve ilgili sa?lk personeli örneklemi üzerinde çal???lm???t?r.

**Test Methodology:** Kendi bildirimine dayal? anket (Self-report questionnaire).

## Anahtar Kelimeler

Klinik Psikoloji, Psikiyatrik Bak?m, Ortam De?erlendirmesi, Ölçek Geli?tirme, Faktör Analizi, Psikometri.

## Yazarlar

**Author ORCID Identifier:** Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

**Affiliation Email addresses:** [Istanbul.isil.bilican@medeniyet.edu.tr](mailto:Istanbul.isil.bilican@medeniyet.edu.tr)

**Correspondence Address:** F. I??? Bilican (Medeniyet Üniversitesi, ?stanbul, Türkiye).

## ?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?yile?tirici Ortam Anketinin Türkçe uyarlamas? 2017 y?I?nda yay?mlanm???t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler ve telif haklar?, sorumlu yazar F. I??? Bilican ve yay?nc? kurum (Turkish Journal of Clinical Psychiatry) ile ileti?ime geçilerek teyit edilmelidir.

Ölçek, akademik ara?t?rmalar ba?lam?nda yay?mlanm?? olup, ticari kullan?m ve ücretlendirme bilgileri için yazar ile do?rudan ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [yyilehtirici-ortam-anketi-toad.pdf](http://yyilehtirici-ortam-anketi-toad.pdf)

## Kaynaklar

Bilican, F. I. (2017). ?yile?tirici Ortam Anketi Türkçe Çevirisinin Psikometrik Özellikleri (Eng). *Turkish J Clinical Psychiatry*, 20, 186-196.

Makalenin çevrimiçi ba?lant?s?: [journalagent.com](http://journalagent.com)

## ?yile?tirici Ortam Anketinin Maddeleri

**IMPORTANT:** The actual items of the scale were not provided in the source material and therefore cannot be inserted here.